

народностно, се сбждва много по-скоро и въ много по-голѣмъ размѣръ, отколкото сж могли да очакватъ между 30-тѣ и 50-тѣ години и най-голѣмитѣ оптимисти въ България. Виждайки бързия ръстъ на българското движение, Селимински е изпълненъ съ най-радостни надежди. И самоувѣрено той ще заявява въ писмо до князь Стефанъ Богориди отъ 1846 г.: „Ежедневнитѣ злодеяния на гръцкитѣ архiereи сж ежедневни опити за политическа смъртъ на нашия народъ... Обаче, колкото патриаршията настоява въ своята гнила система, толкова тя не сполучва въ своята цель... Само народитѣ сж безсмъртни, а всички други човѣшки системи подлежатъ на промѣна и унищожение“. А въ изложението си върху „Народното дѣло и съвременната култура“ отъ 1864 г. той величае свободното печатно слово и народния езикъ въ училищата, за да имъ припише значението на голѣмъ лостъ въ духовното възраждане и да предскаже „славно и свѣтло бждаще“ на българитѣ. Все тамъ той изказва „вѣчна признателность“ къмъ българското народно свещеничество, задето то, неподало се на „безподобната поквара, симония и злоба на чуждото духовенство“, е приложило срещу Фенеръ думата на пророкъ Йезекииль (гл. 34): „Възстана, единомушно изпжди звѣроподобнитѣ духовластници, та спаси паството си отъ една гибель“.

4. БЪЛГАРИТѢ И ТѢХНИТѢ СЪСЕДИ. — Двата най-голѣми въпроса, които постоянно вълнуватъ Селимински следъ Кримската война, сж тоя за българската независима иерархия и оня за политическата сждба на българския народъ, въ свръзка съ сждбата на турската империя. На тѣхъ той посвещава три по-обемисти и сериозни студии: „Българскиятъ черковенъ въпросъ“ отъ 1862 г.; „Политиката на Русия и на великитѣ държави къмъ Турция и подвластнитѣ ѝ народи“ отъ 1859 г.; и „Кратко изложение на отношенията на българитѣ къмъ съседнитѣ християнски народи“ отъ 1856 г. Макарь да се изказва по зачекнатитѣ тукъ въпроси многократно въ другитѣ си очерки, писма и докладни записки отъ по-рано, той смѣта, че трѣбва да си уясни по-пълно и по-последователно предмета, поради изключителното му значение за насокитѣ на българската култура и държавно-национална политика. И пишейки